

УДК 338.45:620.9:339.97:352

Заблодська Інна Володимирівна

*доктор економічних наук, професор,
завідувач відділом проблем міжрегіонального співробітництва
ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова НАН України»*

Zablodska Inna

*Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Interregional Cooperation
State Institution "V.K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of the National Academy of Sciences of Ukraine"*
ORCID: 0000-0002-1410-6194

Ахромкін Андрій Олександрович

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»*

Akhromkin Andrey

*Candidate of Economic Sciences, Senior Lecturer of the
Department of National Security, Public Administration and Administration
Zhytomyr Polytechnic State University*
ORCID: 0000-0003-4797-8172

Ромахова Оксана Олександрівна

*кандидат економічних наук, доцент,
науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва
ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова НАН України»*

Romakhova Oksana

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor, Researcher of the Department of Interregional Cooperation
State Institution "V.K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of the National Academy of Sciences of Ukraine"*
ORCID: 0000-0001-8828-3081

DOI: 10.25313/2520-2294-2025-12-11774

**РОЗБУДОВА ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРОГРАМНОЇ СПІВПРАЦІ
З МВФ ТА МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

**DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ENERGY SECTOR
IN THE CONTEXT OF PROGRAM COOPERATION
WITH THE IMF AND LOCAL ECONOMIC DEVELOPMENT**

Анотація. Вступ. Енергетичний сектор України є стратегічно важливою складовою національної економіки та одним із чинників забезпечення державної безпеки, макрофінансової стабільності й соціальної стійкості. В умовах повномасштабної збройної агресії проти України та тривалої гії воєнного стану енергетична система зазнала значних фізичних руйнувань і структурних дисбалансів, що зумовлює необхідність її одночасного відновлення та глибокої інституційної трансформації.

Особливої актуальності в цьому контексті набуває програмна співпраця України з Міжнародним валютним фондом, у межах якої енергетичний сектор розглядається як джерело суттєвих фіскальних і квазіфіскальних ризиків, а також як один із основних індикаторів спроможності держави реалізовувати структурні реформи. Вимоги МВФ щодо посилення корпоративного управління в державних енергетичних компаніях, забезпечення незалежності галузевого регулятора,

реформування тарифної політики та підвищення фінансової прозорості підприємств формують рамкові умови трансформації сектору в середньо- та довгостроковій перспективі.

Водночас процеси реформування енергетики мають безпосередній вплив на місцевий економічний розвиток, оскільки саме на рівні територіальних громад концентруються наслідки функціонування систем тепlopостачання, енергетичної інфраструктури та реалізації проєктів з енергоефективності й децентралізованої генерації. У післявоєнний період енергетичний сектор може стати одним із драйверів відновлення місцевих економік, створення робочих місць і підвищення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування.

Таким чином, дослідження проблематики розбудови енергетичного сектору України в контексті програмної співпраці з МВФ та місцевого економічного розвитку є вкрай актуальним з огляду на необхідність поєднання макрофінансових зобов'язань держави, завдань відновлення країни та потреб територіальних громад. Наукове осмислення цих процесів сприятиме формуванню узгоджених рішень у сфері державної та регіональної політики, спрямованих на забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку України.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є результати моніторингу виконання програми МВФ та допомоги ЄС, який був приведений RRR4U Консорціумом у грудні 2025 року.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: узагальнення (для уточнення стратегічних напрямів трансформації енергетичного сектору), групування (для упорядкування структурних маяків, індикаторів та фінансових параметрів й макроіндикаторів); наукової логіки (для побудови ланцюжка «маяк – індикатор – статус – фінансовий ефект»); систематизації (для систематики ризиків невиконання структурних маяків та індикаторів МВФ у сфері енергетики з акцентом на управлінські та фінансові наслідки); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. У науковій статті інтерпретовано результати моніторингу розбудови енергетичного сектору України в контексті програмної співпраці з МВФ та місцевого економічного розвитку.

На основі проведених досліджень уточнено стратегічні напрями трансформації енергетичного сектору: корпоративне управління та інституційна спроможність, регуляторна незалежність, фінансові та квазіфінансові ризики й енергетичний перехід та інвестиційний вимір. Визначено, що у межах програми розширеного фінансування МВФ енергетичний сектор охоплено низкою структурних маяків, які мають чіткі часові межі та вимірювані результати. У межах Плану України (Ukraine Facility), який синхронізується з програмою МВФ, енергетичний сектор охоплено окремими кількісними індикаторами: Індикатор 10.9 і Індикатори з модернізації ТКЕ. Ідентифіковані фінансові параметри та макроіндикатори: обсяг міжнародної фінансової підтримки, пов'язаної з виконанням індикаторів МВФ та Плану України, а також квазіфінансові ризики енергетики, які зберігаються на високому рівні через заборгованість ТКЕ та відтермінування ринкових тарифів. Побудовано ланцюжок «маяк – індикатор – статус – фінансовий ефект», який сформовано в логіці програм МВФ та Плану України, з фокусом на енергетичний сектор та суміжні фінансові наслідки. Систематизовано ризики невиконання структурних маяків та індикаторів МВФ у сфері енергетики з акцентом на управлінські та фінансові наслідки.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується звернути увагу на те, що розбудова енергетичного сектору України має здійснюватися як елемент узгодженої державної політики, що поєднує вимоги програм МВФ, завдання післявоєнного відновлення та потреби місцевого економічного розвитку.

Ключові слова: енергетичний сектор, моніторинг, МВФ, маяки, індикатори, ризики, місцевий економічний розвиток.

Summary. Introduction. The energy sector of Ukraine is a strategically important component of the national economy and one of the key factors in ensuring state security, macrofinancial stability and social stability. In the context of full-scale armed aggression against Ukraine and prolonged martial law, the energy system has undergone significant physical destruction and structural imbalances, which necessitates its simultaneous restoration and deep institutional transformation.

Of particular relevance in this context is Ukraine's programmatic cooperation with the International Monetary Fund, within which the energy sector is considered as a source of significant fiscal and quasi-fiscal risks, as well as one of the key indicators of the state's ability to implement structural reforms. The IMF's requirements to strengthen corporate governance in state-owned energy companies, ensure the independence of the sectoral regulator, reform the tariff policy and increase the financial transparency of enterprises form the framework conditions for the transformation of the sector in the medium and long term.

At the same time, energy reform processes have a direct impact on local economic development, since it is at the level of territorial communities that the consequences of the functioning of heat supply systems, energy infrastructure, and the implementation of energy efficiency and decentralized generation projects are concentrated. In the post-war period, the energy sector can become one of the drivers of the recovery of local economies, job creation and increasing the financial capacity of local governments.

Thus, the study of the problems of developing the energy sector of Ukraine in the context of program cooperation with the IMF and local economic development is extremely relevant given the need to combine the macro-financial obligations of the state, the tasks of the country's recovery and the needs of territorial communities. Scientific understanding of these processes will contribute to the formation of coordinated decisions in the field of state and regional policy aimed at ensuring sustainable socio-economic development of Ukraine.

Materials and methods. The study materials are the results of monitoring the implementation of the IMF program and EU assistance, which was provided by the RRR4U Consortium in December 2025.

In the process of the study, the following scientific methods were used: generalization (to clarify the strategic directions of transformation of the energy sector), grouping (to organize structural beacons, indicators and financial parameters and macro-indicators); scientific logic (to build the chain «beacon – indicator – status – financial effect»); systematization (for taxonomy risks of non-fulfillment of IMF structural benchmarks and indicators in the field of energy with an emphasis on managerial and fiscal consequences); logical generalization of results (formulation of conclusions).

Results. The scientific article interprets the results of monitoring the development of the energy sector of Ukraine in the context of program cooperation with the IMF and local economic development.

On the basis of the conducted research, the strategic directions of transformation of the energy sector are clarified: corporate governance and institutional capacity, regulatory independence, fiscal and quasi-fiscal risks, and energy transition and investment dimension. It is determined that within the framework of the IMF Extended Fund Fund (EFF) program, the energy sector is covered by a number of structural beacons that have clear time frames and measurable results. Within the framework of the Ukraine Facility, which is synchronized with the IMF program, the energy sector is covered by certain quantitative indicators: Indicator 10.9 and Indicators for the modernization of district heating companies. Financial parameters and macro indicators have been identified: the volume of international financial support related to the implementation of the IMF indicators and the Plan of Ukraine, as well as quasi-fiscal risks of the energy sector remain at a high level due to the indebtedness of district heating companies and the deferral of market tariffs. The chain «beacon – indicator – status – financial effect», which is prepared in the logic of the IMF programs and the Plan of Ukraine, with a focus on the energy sector and related fiscal consequences, is summarized. The risks of non-implementation of IMF structural beacons and indicators in the energy sector with an emphasis on managerial and fiscal consequences are systematized.

Prospects. In further scientific research, it is proposed to pay attention to the fact that the development of the energy sector of Ukraine should be carried out as an element of a coordinated state policy that combines the requirements of IMF programs, the tasks of post-war recovery and the needs of local economic development.

Key words: energy sector, monitoring, IMF, beacons, indicators, risks, local economic development.

Постановка проблеми. Енергетичний сектор України є однією з системоутворювальних галузей національної економіки, від стану та ефективності функціонування якої безпосередньо залежать макрофінансова стабільність держави, безпека критичної інфраструктури, соціальна стійкість та перспективи економічного відновлення. В умовах повномасштабної збройної агресії проти України енергетика зазнала безпрецедентних руйнувань, що актуалізувало потребу не лише у фізичному відновленні об'єктів генерації, передачі та розподілу, а й у глибокій інституційній трансформації сектору.

Особливої ваги в цьому контексті набуває програмна співпраця України з Міжнародним валютним фондом, у межах якої енергетичний сектор розглядається як джерело суттєвих фіскальних і квазіфіскальних ризиків, а також як головний чинник довіри з боку міжнародних фінансових інституцій та інвесторів. Реалізація структурних маяків МВФ у сфері корпоративного управління, тарифної політики, регуляторної незалежності та фінансової стабільності підприємств енергетики є необхідною передумовою доступу України до зовнішнього фінансування та підтримки макроекономічної рівноваги.

Водночас трансформація енергетичного сектору має безпосередній вплив на процеси місцевого економічного розвитку. Реформування систем теплопостачання, розвиток децентралізованої генерації, підвищення енергоефективності та залучення інвестицій у відновлювану енергетику формують нові можливості для територіальних громад, сприяють створенню робочих місць, зниженню енергетичної

вразливості та зміцненню фінансової спроможності місцевого самоврядування.

Таким чином, дослідження проблематики розбудови енергетичного сектору України в контексті програмної співпраці з МВФ та місцевого економічного розвитку є вкрай актуальним з огляду на необхідність поєднання макрофінансових зобов'язань держави, завдань післявоєнного відновлення та потреб територіальних громад.

Отримані результати можуть слугувати науково-аналітичною основою для формування узгодженої державної та регіональної політики у сфері енергетики, спрямованої на забезпечення стійкого розвитку України в середньо- та довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою розбудови енергетичного сектору України займається багато науковців та експертів. Однак моніторингом ситуації, яка склалась в контексті реалізації Плану для Ukraine Facility [1] за підтримки МВФ займається тільки Консорціум Resilience, Reconstruction and Relief for Ukraine [2], який сприяє справедливому, зеленому та орієнтованому на людей відновленню економіки України. З цією метою вони аналізують політику, займаються адвокацією, ведуть діалог з дослідниками, представниками приватного бізнесу, громадянського суспільства та влади. До Консорціуму входять Центр економічної стратегії [3], Інститут економічних досліджень та політичних консультацій [4], Інститут аналітики та адвокації [5] і DiXi Group [6], які підготували Моніторинг виконання структурних маяків за програмою МВФ та допомоги ЄС [7], зокрема і щодо розбудови енергетичного сектору України.

Метою статті є інтерпретація результатів моніторингу розбудови енергетичного сектору України в контексті програмної співпраці з МВФ та місцевого економічного розвитку.

Матеріалами дослідження є: результати моніторингу виконання програми МВФ та допомоги ЄС, який був приведений RRR4U Консорціумом у грудні 2025 року.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: узагальнення (для уточнення стратегічних напрямів трансформації енергетичного сектору), групування (для упорядкування структурних маяків, індикаторів та фінансових параметрів й макроіндикаторів); систематизації (для побудови ланцюжка «маяк — індикатор — статус — фінансовий ефект»); порівняння (для зіставлення ризиків невиконання структурних маяків та індикаторів МВФ у сфері енергетики з акцентом на управлінські та фінансові наслідки); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Вклад основного матеріалу. Програми МВФ для України (зокрема EFF) приділяють підвищену увагу реформам у сфері енергетики через їхній прямий вплив на: стійкість державних фінансів; рівень бюджетних трансфертів та прихованого субсидування; інвестиційну привабливість та корпоративне управління державних підприємств, які впливають на місцевий розвиток через ПДФО.

Енергетичний сектор інтегрований у програму МВФ через структурні маяки, що стосуються корпоративного управління (НЕК «Укренерго», Оператор ГТС України), функціональної незалежності регулятора (НКРЕКП), а також аудиту та фінансового оздоровлення підприємств теплокомуненерго (ТКЕ).

До стратегічних напрямів трансформації енергетичного сектору відносять:

1. Корпоративне управління та інституційна спроможність. МВФ послідовно наполягає на впровадженні стандартів ОЕСД у державних енергетичних компаніях. Формування незалежних наглядових рад в «Укренерго» та ОГТСУ є не лише формальною вимогою, а передумовою деполітизації управлінських рішень і зниження квазіфінансових ризиків.

2. Регуляторна незалежність. Посилення функціональної незалежності НКРЕКП є критично важливим для забезпечення прогнозованості тарифної політики, зниження політичного втручання та виконання зобов'язань України перед Енергетичним Співтовариством. Водночас відтермінування повної імплементації відповідних норм через воєнний стан створює регуляторну невизначеність.

3. Фінансові та квазіфінансові ризики. Сектор ТКЕ традиційно генерує значні боргові та бюджетні ризики. Проведення аудиту фінансового стану підприємств ТКЕ, передбачене програмою МВФ, має закласти основу для переходу від латентного субсидування до більш прозорих та адресних механізмів підтримки населення.

4. Енергетичний перехід та інвестиційний вимір. Попри воєнні виклики, МВФ розглядає енергетичний сектор як перспективну платформу для післявоєнного відновлення та залучення приватного капіталу. Реформа управління публічними інвестиціями та запровадження єдиного проектного портфеля створюють передумови для фінансування проектів у сфері відновлюваної енергетики, децентралізованої генерації та підвищення енергоефективності.

У контексті програмної співпраці з МВФ розвиток енергетики України набуває системного характеру та виходить за межі суто галузевої політики. Енергетичний сектор розглядається як: інструмент макрофінансової стабілізації; джерело потенційних фінансових ризиків; стратегічний драйвер структурної модернізації економіки. Подальший прогрес у реалізації реформ у сфері енергетики визначатиме не лише якість виконання зобов'язань перед МВФ, а й довіру міжнародних партнерів, здатність України до відновлення та формування стійкої післявоєнної економічної моделі. Тому важливо моніторити кількісні показники (маяки) та індикатори розвитку енергетики у програмі МВФ.

У межах програми розширеного фінансування МВФ (EFF) енергетичний сектор охоплено низкою структурних маяків, які мають чіткі часові межі та вимірювані результати:

Маяк № 30 — завершення аудиту фінансового стану підприємств теплокомуненерго (ТКЕ) до та після лютого 2022 року. *Статус:* виконано (жовтень 2024 року). *Значення:* формування бази для оцінки квазіфінансових ризиків сектору ТКЕ та потенційної реструктуризації заборгованостей.

Маяк № 35 — формування наглядової ради НЕК «Укренерго», у складі якої більшість (4 із 7 членів) становлять незалежні директори. *Статус:* виконано (грудень 2024 року). *Значення:* зниження політичного впливу на управління оператором системи передачі електроенергії.

Маяк № 58 — завершення та публікація зовнішньої оцінки інституційної незалежності НКРЕКП за участю Секретаріату Енергетичного Співтовариства. *Статус:* у процесі (перенесено на грудень 2025 року). *Значення:* ключовий індикатор довіри інвесторів і міжнародних партнерів до регуляторного середовища в енергетиці [7].

У межах Плану України (Ukraine Facility), який синхронізується з програмою МВФ, енергетичний сектор охоплено окремими кількісними індикаторами:

Індикатор 10.9 — схвалення Дорожньої карти поступової лібералізації ринків газу та електроенергії після завершення воєнного стану. *Термін виконання:* II квартал 2026 року. *Статус:* у процесі. *Змістовні параметри:* поетапна трансформація механізму ПСО; підвищення адресності субсидій; підготовка цифрових рішень для ідентифікації вразливих споживачів.

Таблиця 1

Головні маяки та індикатори МВФ у сфері енергетики України та їх виконання

№	Маяк / індикатор	Сфера	Статус виконання	Фінансовий ефект / значення
1	Маяк № 30 — Аудит фінансового стану підприємств ТКЕ (до і після 02.2022)	Теплокомуненерго	Виконано (жовтень 2024)	Створення бази для оцінки квазіфіскальних ризиків ТКЕ; передумова для реструктуризації боргів і зменшення бюджетного тиску
2	Маяк № 35 — Формування наглядової ради НЕК «Укренерго» (4 з 7 незалежні члени)	Електроенергетика	Виконано (грудень 2024)	Підвищення якості корпоративного управління; зниження політичних ризиків; покращення інвестиційної привабливості
3	Маяк № 58 — Зовнішня оцінка інституційної незалежності НКРЕКП	Регулювання енергетики	У процесі (перенесено на грудень 2025)	Головний сигнал для МВФ та Енергетичного Співтовариства; вплив на доступ до міжнародного фінансування та лібералізацію ринків
4	Індикатор 10.9 (План України) — Дорожня карта лібералізації ринків газу та електроенергії	Газ та електроенергія	У процесі (II кв. 2026)	Передумова поетапного згортання ПСО; середньострокове зменшення бюджетних витрат на субсидування
5	Законодавчі індикатори з модернізації ТКЕ та енергоефективності	Теплопостачання	Частково виконано	Потенційне скорочення системних боргів ТКЕ; підвищення енергоефективності до 2030 року
6	Виконання індикаторів Плану України (загально)	Міжсекторальна	Частково не виконано	Невиконання індикаторів у 2025 р. коштувало Україні понад €3,6 млрд. недоотриманого фінансування, частина якого пов'язана з енергетичними реформами

Джерело: сформовано автором на основі [7]

Індикатори з модернізації ТКЕ — ухвалення законодавчих змін щодо підвищення енергоефективності та фінансової стабільності систем централізованого теплопостачання. *Горизонт реалізації:*

до 2030 року. *Основний ефект:* зменшення системних боргів ТКЕ та зниження навантаження на державний бюджет [7].

Фінансові параметри та макроіндикатори такі:

Таблиця 2

Ризики невиконання структурних маяків та індикаторів МВФ у сфері енергетики України

Маяк / індикатор	Потенційні ризики невиконання	Фіскальні наслідки	Інституційні та стратегічні наслідки
Аудит фінансового стану підприємств ТКЕ (Маяк № 30)	Відсутність повної та достовірної картини боргових зобов'язань ТКЕ	Збереження квазіфіскальних ризиків; неконтрольоване зростання боргів; додатковий тиск на держбюджет	Неможливість розробки програм реструктуризації; низька довіра донорів до сектору теплопостачання
Формування наглядової ради НЕК «Укренерго» (Маяк № 35)	Політизація управлінських рішень; зниження ефективності оператора	Ускладнення доступу до кредитних ресурсів МФО; підвищення вартості запозичень	Погіршення репутації України у сфері корпоративного управління; зниження інвестиційної привабливості
Оцінка інституційної незалежності НКРЕКП (Маяк № 58)	Посилення політичного впливу на тарифоутворення	Відтермінування фінансової підтримки МВФ та ЄС; обмеження інвестицій у сектор	Порушення зобов'язань перед Енергетичним Співтовариством; регуляторна невизначеність
Дорожня карта лібералізації ринків газу та електроенергії (Індикатор 10.9)	Консервація механізму ПСО; спотворення ринкових сигналів	Подальше бюджетне субсидування енергоресурсів; зростання дефіциту	Гальмування інтеграції з енергоринком ЄС; відтік приватних інвестицій
Законодавчі зміни з модернізації ТКЕ та енергоефективності	Технічна деградація мереж; зростання аварійності	Збільшення потреби в бюджетних трансфертах; зростання вартості відновлення	Погіршення якості послуг; соціальна напруга в громадах
Виконання індикаторів Плану України (загальний блок)	Невиконання міжсекторальних реформ	Втрата або відтермінування фінансування (понад €3,6 млрд. у 2025 р.)	Зниження довіри міжнародних партнерів; ослаблення переговорних позицій України

Джерело: сформовано автором на основі [7]

- обсяг міжнародної фінансової підтримки, пов'язаної з виконанням індикаторів МВФ та Плану України: €2,3 млрд. отримано у грудні 2025 року за виконання індикаторів; понад €3,6 млрд. обсяг коштів, недоотриманих у 2025 році через невиконання окремих індикаторів, частина з яких прямо або опосередковано стосується енергетичного сектору;
- квазіфіскальні ризики енергетики зберігаються на високому рівні через заборгованість ТКЕ та відтермінування ринкових тарифів, що відображено у фіскальних оцінках МВФ у межах регулярних переглядів програми.

Кількісні індикатори програм МВФ свідчать, що енергетичний сектор України розглядається як критична зона структурних ризиків, водночас як одна з точок довіри з боку міжнародних фінансових інституцій. Виконання навіть окремих маяків (НКРЕКП, «Укренерго», ТКЕ) має мультиплікативний ефект для макрофінансової стабільності, доступу до фінансування та післявоєнного відновлення.

В таблиці 1 сформовано ланцюжок «маяк — індикатор — статус — фінансовий ефект», сформований у лозіці програм МВФ та Плану України, з фокусом на енергетичний сектор та суміжні фіскальні наслідки.

Енергетичні маяки та індикатори МВФ мають непропорційно високий фіскальний і репутаційний ефект: навіть інституційні затримки (НКРЕКП, лібералізація ринків) безпосередньо впливають на доступ України до багатомільярдного міжнародного фінансування. Водночас виконані маяки («Укренерго», аудит ТКЕ) формують основу для довгострокового зниження квазіфіскальних ризиків та післявоєнної відбудови енергетики, що суттєво вплине на місцевий розвиток.

Виконання структурних маяків МВФ у сфері корпоративного управління та регулювання має прямий вплив на макрофінансову стабільність, тоді як затримки з лібералізацією ринків і посиленням незалежності регулятора призводять до суттєвих фінансових втрат і зниження довіри партнерів. В таблиці 2 систематизовано ризики невиконання структурних маяків та індикаторів МВФ у сфері енергетики з акцентом на управлінські та фіскальні наслідки.

Невиконання або затримка реалізації структурних маяків МВФ у сфері енергетики створює куму-

лятивний ефект ризиків від прямого фіскального навантаження на державний бюджет до втрати довіри міжнародних партнерів і гальмування післявоєнного відновлення. Енергетичний сектор у цій логіці виступає індикатором інституційної спроможності держави виконувати взяті зобов'язання.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що розбудова енергетичного сектору України в умовах програмної співпраці з Міжнародним валютним фондом має комплексний, міжсекторальний характер і виходить за межі суто галузевої трансформації. Енергетика в сучасних умовах виступає одночасно критичною інфраструктурою, джерелом системних фіскальних і квазіфіскальних ризиків та базовим індикатором інституційної спроможності держави виконувати взяті міжнародні зобов'язання.

У межах програм МВФ енергетичний сектор інтегрований через систему структурних маяків і кількісних індикаторів, реалізація яких спрямована на посилення корпоративного управління державними енергетичними компаніями, забезпечення незалежності галузевого регулятора, підвищення фінансової прозорості підприємств теплокомуненерго та поступову лібералізацію ринків газу й електроенергії. Виконання окремих маяків, зокрема щодо «Укренерго» та аудиту ТКЕ, уже сформувало інституційну основу для зниження квазіфіскальних ризиків і підвищення довіри міжнародних партнерів.

Водночас затримки у виконанні індикаторів, пов'язаних із незалежністю НКРЕКП та ринковими реформами, демонструють високу чутливість енергетичного сектору до політичних і воєнних факторів та мають безпосередній фінансовий вимір у вигляді втрат або відтермінування міжнародної допомоги. Це підтверджує, що енергетичні реформи в логіці МВФ є не лише технічними, а й стратегічними рішеннями, від яких залежить макрофінансова стабільність держави.

Загалом результати дослідження дозволяють зробити висновок, що подальша розбудова енергетичного сектору України має здійснюватися як елемент узгодженої державної політики, що поєднує вимоги програм МВФ, завдання післявоєнного відновлення та потреби місцевого економічного розвитку. Саме така синергія є передумовою формування стійкої, конкурентоспроможної та інституційно зрілої енергетичної моделі України в середньо- та довгостроковій перспективі, яку варто дослідити у подальшому.

Література

1. План України в межах інструменту Ukraine Facility: офіційний документ. URL: https://economy-finance.ec.europa.eu/funding-grants/ukraine-facility_en (дата звернення: 29.12.2025).
2. RRR4U Консорціум. Про консорціум: інформаційні та аналітичні матеріали. URL: <https://rrr4u.org> (дата звернення: 29.12.2025).
3. Центр економічної стратегії: аналітичні дослідження та публікації з питань макроекономічної політики та реформ. URL: <https://ces.org.ua> (дата звернення: 29.12.2025).

4. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій: аналітичні звіти та експертні оцінки соціально-економічного розвитку. URL: <https://www.ier.com.ua> (дата звернення: 29.12.2025).
5. Інститут аналітики та адвокації: дослідження, аналітичні матеріали та політичні рекомендації. URL: <https://iaa.org.ua> (дата звернення: 29.12.2025).
6. DiXi Group: аналітичні дослідження та експертні матеріали у сфері енергетики та енергетичної політики. URL: <https://dixigroup.org> (дата звернення: 29.12.2025).
7. Моніторинг виконання програми МВФ та допомоги ЄС (грудень 2025 року) / RRR4U Консорціум: аналітичний звіт. URL: <https://rrr4u.org/monitoring-mvf-ukraine> (дата звернення: 29.12.2025).

References

1. Plan Ukrainy v mezhakh instrumentu Ukraine Facility: ofitsiyni dokument. URL: https://economy-finance.ec.europa.eu/funding-grants/ukraine-facility_en [in Ukrainian].
2. RRR4U Konsortsium. Pro konsortsium: informatsiini ta analitychni materialy. URL: <https://rrr4u.org> [in Ukrainian].
3. Tsentr ekonomichnoi stratehii: analitychni doslidzhennia ta publikatsii z pytan makroekonomichnoi polityky ta reform. URL: <https://ces.org.ua> [in Ukrainian].
4. Instytut ekonomichnykh doslidzhen ta politychnykh konsultatsii: analitychni zvity ta ekspertni otsinky sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. URL: <https://www.ier.com.ua> [in Ukrainian].
5. Instytut analityky ta advokatsii: doslidzhennia, analitychni materialy ta politychni rekomendatsii. URL: <https://iaa.org.ua> [in Ukrainian].
6. DiXi Group: analitychni doslidzhennia ta ekspertni materialy u sferi enerhetyky ta enerhetychnoi polityky. URL: <https://dixigroup.org> [in Ukrainian].
7. Monitorynh vykonannia prohramy MVF ta dopomohy YeS (hruden 2025 roku) / RRR4U Konsortsium: analitychnyi zvit. URL: <https://rrr4u.org/monitoring-mvf-ukraine> [in Ukrainian].